YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)
16 päivänä toukokuuta 2002 *

Asiassa C-142/01,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään M. Patakia ja A. Aresu, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Italian tasavalta, asiamiehenään U. Leanza, avustajanaan avvocato dello Stato G. Aiello, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut direktiiviä 89/48/ETY täydentävästä ammatillisen koulutuksen tunnustamista koskevasta toisesta yleisestä järjestelmästä 18 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/51/ETY (EYVL L 209, s. 25) mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa 8.3.1991 annetun lain nro 81, Legge-quadro per la professione di maestro di sci e ulteriori disposizioni in materia di ordinamento della professione di guida alpinan (hiihdonopettajan ammatista ja vuoristo-oppaan ammatin järjestämistä koskevista täydentävistä säännöksistä annettu puitelaki, Gazzetta Ufficiale di Repubblica Italiana nro 64, 16.3.1991, s. 3) 12 §:n ensimmäisen momentin, jossa hiihdonopettajan tutkintotodistuksen tunnustamiselle asetetaan vastavuoroisuusedellytys,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. von Bahr sekä tuomarit D. A. O. Edward (esittelevä tuomari) ja C. W. A. Timmermans,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 19.3.2002 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 28.3.2001 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut direktiiviä 89/48/ETY täydentävästä ammatillisen koulutuksen tunnustamista koskevasta toisesta yleisestä järjestelmästä 18 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/51/ETY (EYVL L 209, s. 25) mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa 8.3.1991 annetun lain nro 81, Legge-quadro per la professione di maestro di sci e ulteriori disposizioni in materia di ordinamento della professione di guida alpinan (hiihdonopettajan ammatista ja vuoristo-oppaan ammatin järjestämistä koskevista täydentävistä säännöksistä annettu puitelaki, Gazzetta Ufficiale di Repubblica Italiana nro 64, 16.3.1991, s. 3; jäljempänä laki nro 81) 12 §:n ensimmäisen momentin, jossa hiihdonopettajan tutkintotodistuksen tunnustamiselle asetetaan vastavuoroisuusedellytys.

2 Direktiivin 92/51/ETY 3 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

"Kun säännellyn ammatin harjoittamiseen ryhtyminen tai sen harjoittaminen vastaanottavassa jäsenvaltiossa edellyttää tässä direktiivissä tai direktiivissä

89/48/ETY tarkoitettua tutkintotodistusta, toimivaltainen viranomainen ei saa puutteellisen pätevyyden perusteella kieltäytyä antamasta jäsenvaltion kansalaiselle lupaa ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa tätä ammattia samoilla edellytyksillä, joita sovelletaan sen omiin kansalaisiin, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 89/48/ETY soveltamista:

a) jos hakijalla on tässä direktiivissä tai direktiivissä 89/48/ETY tarkoitettu tutkintotodistus, joka toisessa jäsenvaltiossa vaaditaan kyseisen ammatin harjoittamisen aloittamiseksi tai sen harjoittamiseksi tuon jäsenvaltion alueella, ja tämä tutkintotodistus on annettu jossakin jäsenvaltiossa

— — ."

3 Lain nro 81 12 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään seuraavaa:

"Alueiden asiana on antaa määräykset niiden ulkomaalaisten hiihdonopettajien ammatinharjoittamisesta omalla alueellaan, joita ei ole merkitty alueellisiin ammatinharjoittajaluetteloihin. Luvan myöntäminen tämän ammatin harjoittamiseen edellyttää tutkintotodistusten vastaavuuden tunnustamista sekä vastavuoroisuutta Italian talviurheiluliiton ja 15 §:ssä tarkoitetun kansallisen opetuslaitoksen välillä."

4 Koska komissio katsoi, että laki nro 81 sisälsi vastavuoroisuusedellytyksen, jota ei sisälly direktiiviin 92/51/ETY, se aloitti jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn. Sen jälkeen, kun komissio oli kahteen otteeseen lähettänyt Italian tasavallalle virallisen huomautuksen, jossa se kehotti tätä esittämään asiaa koskevat huomautuksensa, komissio lähetti 21.6.2000 kyseiselle jäsenvaltiolle perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä toteuttamaan perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

5 Italian viranomaiset vastasivat 24.5.2000 ja 26.6.2000 edellä mainittuihin virallisiin huomautuksiin. Koska komissio ei ollut tyytyväinen saamiinsa vastauksiin, se päätti nostaa käsiteltävänä olevan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen. Komissio otti kuitenkin kanteessaan huomioon kyseisten viranomaisten toisen vastauksen ja rajoitti vaatimuksensa ainoastaan siihen vaatimukseen, joka koskee vastavuoroisuusedellytystä hiihdonopettajan tutkintotodistuksen tunnustamisen osalta.

6 Italian hallitus on puolustuksessaan todennut, että se ei ole koskaan soveltanut kanteen kohteena olevaa vastavuoroisuusedellytystä.

7 Tältä osin on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksesta ja johdetusta oikeudesta jäsenvaltioille johtuvien velvoitteiden täyttämistä ei voida tehdä riippuvaksi vastavuoroisuusedellytyksestä (ks. asia C-163/99, Portugali v. komissio, tuomio 29.3.2001, Kok. 2001, s. I-2613, 22 kohta) ja että pelkkää hallintokäytäntöä, jolle on ominaista se, että hallintoelimet voivat muuttaa sitä mielensä mukaan ja jota ei riittävällä tavalla tehdä julkiseksi, ei voida pitää perustamissopimuksen mukaisten velvoitteiden pätevänä täytäntöönpanon muotona (asia C-334/94, komissio v. Ranska, tuomio 7.3.1996, Kok. 1996, s. I-1307, 30 kohta).

8 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa myös, että sen arvioiminen, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on tehtävä ottaen huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se on perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä (asia C-435/99, komissio v. Portugali, tuomio 12.12.2000, s. I-11179, 16 kohta).

9 Italian hallitus myöntää, että sen kansallista lainsäädäntöä ei ole muutettu perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä eikä myöskään sen laatiessa vastinetta kannekirjelmään, poikkeuksena Veneton alue. Italian tasavalta tyytyy tältä osin toteamaan, että parhaillaan on valmisteilla lakiehdotus, jonka 15 §:llä on tarkoitus muuttaa lain nro 81 12 §:ää poistamalla hiihdonopettajan tutkintotodistuksen tunnustamista koskeva vastavuoroisuusedellytys.

10 Tässä tilanteessa on katsottava, että komission nostama kanne on perusteltu.

11 Näin ollen on todettava, että Italian tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 92/51/ETY mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa lain nro 81 12 §:n 1 momentin, jossa hiihdonopettajan tutkintotodistuksen tunnustamiselle asetetaan vastavuoroisuusedellytys.

Oikeudenkäyntikulut

12 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja Italian tasavalta on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Italian tasavalta ei ole noudattanut direktiiviä 89/48/ETY täydentävästä ammatillisen koulutuksen tunnustamista koskevasta toisesta yleisestä järjestelmästä 18 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/51/ETY mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa 8.3.1991 annetun lain nro 81, Legge-quadro per la professione di maestro di sci e ulteriori disposizioni in materia di ordinamento della professione di guida alpinan (hiihdonopettajan ammatista ja vuoristo-oppaan ammatin järjestämistä koskevista täydentävistä säännöksistä annettu puitelaki) 12 §:n ensimmäisen momentin, jossa hiihdonopettajan tutkintotodistuksen tunnustamiselle asetetaan vastavuoroisuusedellytys.**

2) **Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

von Bahr Edward Timmermans

Julistettiin Luxemburgissa 16 päivänä toukokuuta 2002.

R. Grass

kirjaaja

S. von Bahr

neljännen jaoston puheenjohtaja